

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 254/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť B. B., T., zastúpenej advokátkou JUDr. K. P., K., pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012, rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2012 doručená sťažnosť B. B., T. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012, rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012.

2. Sťažnosť sťažovateľky sa týka rozhodnutí všeobecných súdov v konaní o rozvode a úprave práv a povinností rodičov sťažovateľky k (v tom čase) maloletým deťom. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza chronologický prehľad konania o rozvode a úprave práv a povinností rodičov sťažovateľky k maloletým deťom a k predmetu sťažnosti uvádza: „Uznesením Okresného súdu v Martine sp. zn. 6 C 3/2000 zo dňa 17. 9. 2008 bola sťažovateľka pribratá do konania ako účastníčka konania - odporkyňa v rade 2/, a to z dôvodu, že počas konania nadobudla plnoletosť. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 10. 2008.

Rozsudkom sp. zn. 6 C 3/2000 zo dňa 22. 9. 2011 rozhodol Okresný súd v Martine tak, že otca sťažovateľky zaviazal platiť výživné vo výške 663,88 € mesačne počnúc dňom 17. 8. 2006 (odo dňa právoplatnosti výroku o rozvode manželstva) do 15. 11. 2007 (do času nadobudnutia plnoletosti sťažovateľky), zameškané výživné zaviazal otca sťažovateľky zaplatiť k rukám matky a súčasne ho zaviazal platiť výživné na sťažovateľku vo výške 663,88 € mesačne počnúc dňom 16. 11. 2007 (deň dosiahnutia plnoletosti sťažovateľky) do budúca, pričom rozhodol aj o zameškanom výživnom.

Proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 6 C 3/2000 zo dňa 22. 9. 2011 podala odvolanie matka sťažovateľky, ktorým žiadala zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť na ďalšie konanie. Proti výrokom rozsudku, ktorými bol zaviazaný platiť výživné na sťažovateľku podal odvolanie aj otec.

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd svojím rozhodnutím sp. zn. 7 Co 409/2011 zo dňa 25. 1. 2012 potvrdil výrok, ktorým otec sťažovateľky bol povinný platiť výživné na sťažovateľku vo výške 663,88 € počnúc dňom 17. 8. 2006 (odo dňa právoplatnosti výroku o rozvode manželstva) do 15. 11. 2007 (do času nadobudnutia plnoletosti sťažovateľky). Rozsudok Okresného súdu v Martine vo výroku, v ktorom zaviazal otca sťažovateľky zaplatiť zameškané výživné zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Súčasne odvolací súd zrušil výrok, ktorým súd zaviazal otca sťažovateľky platiť výživné na už plnoletú sťažovateľku a všetky s tým súvisiace výroky...

Následne Okresný súd Martin rozsudkom sp. zn. 6 C 3/2000 zo dňa 22. 3. 2012 rozhodol tak, že otca sťažovateľky zaviazal uhradiť zameškané výživné za obdobie 17. 8. 2006 do 15. 11. 2007 v sume 3301,54 €, ďalej opätovne konal a rozhodol o výživnom na sťažovateľku od 16.11.2007 (od plnoletosti sťažovateľky) do budúca tak, že konanie v danom výroku zastavil. Toto rozhodnutie okresný súd odôvodnil tak, že vychádzal z právneho názoru odvolacieho súdu, keďže sťažovateľka už ako plnoletá nepodala samostatný návrh na určenie výživného. Súd tiež rozhodol aj o trovách konania...

Neústavnosť rozhodnutia vidíme práve v zrušujúcich výrokoch spomínaného rozsudku Krajského súdu Žilina.

Ako bolo uvedené v skutkovom popise veci, sťažovateľka bola do konania sp. zn. 6 C 3/2000 vedeného na Okresnom súde Martin pribratá uznesením zo dňa 17. 9. 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. 10. 2008. Od toho momentu sťažovateľka uplatňovala voči otcovi svoje nároky na výživné pre plnoleté dieťa. Pribratie sťažovateľky do konania predstavovalo naplnenie obsahu ust. § 113 ods.1 OSP, ktoré upravuje zákonné spojenie vecí, keďže sťažovateľka v čase právoplatnosti výroku o rozvode manželstva rodičov ešte nebola plnoletá. Samotné pribratie sťažovateľky do konania je iba procesným dôsledkom dosiahnutia plnoletosti a skutočnosti, že ju v konaní nemusí ďalej zastupovať opatrovník a sama ako aktívne legitimovaná osoba vstúpila do procesu určenia výživného.

Prijatý záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého bolo potrebné dosiahnutím plnoletosti sťažovateľky podať samostatný návrh, považujeme za neprijateľný a prudko formalistický. Jednalo by sa o postup, ktorý je nad rámec obvyklého postupu súdov. Táto skutočnosť je podporená tak samotným správaním sa všetkých účastníkov v konaní, kedy pribratie sťažovateľky do konania nenamietal ani jej otec, ako aj samotným súdom, ktorý sťažovateľku do konania pribral.

Uvedeným postupom Krajského súdu Žilina bolo sťažovateľke nepochybne upreté právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces, pričom Krajský súd zároveň zaviniť aj stav právnej neistoty sťažovateľky a to najmä z dôvodu, že do konania bola sťažovateľka pribratá v roku 2008, zatiaľ čo Krajský súd rozhodol o zrušení uvedených výrokov až v roku 2012. Daným postupom bola sťažovateľka ukrátená na právach, ktoré má v súvislosti

s konaním, ktoré je obligatórne spojené do jedného konania, a to za časové obdobie predstavujúce rozdiel medzi momentom jej pribratia do konania a rozhodnutím Krajského súdu sp. zn. 7Co 409/2011 zo dňa 25.01.2012, keďže v dôsledku namietaného zrušujúceho rozsudku bola sťažovateľke zmarená možnosť domáhať sa plnenia vyživovacej povinnosti zo strany otca práve za uvedené časové obdobie. Táto ujma na právach by pri rešpektovaní rozsudku odvolacieho súdu bola nezvratná, keďže v zmysle ust. § 77 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine možno právo na výživné priznať len odo dňa začatia súdneho konania. V prípade, ak sa odvolací súd nestotožňoval s názorom prvostupňového súdu, mohol eventuálne rozhodnúť tak, že otázku výživného pre sťažovateľku už ako plnoleté dieťa vylúči na samostatné konanie, kde lehoty by boli uplatnené a nedošlo by k ujme na právach sťažovateľky.

Namietame aj neústavnosť následného rozhodnutia Okresného súdu Martin, sp. zn. 6C 3/2000 z 22. 3. 2012, ktorý vo svojom rozsudku zastavil konanie o zaplatenie výživného na sťažovateľku za obdobie od 16. 11. 2007 (dosiahnutie plnoletosti sťažovateľky) do budúcnosti. Z odôvodnenia namietaného rozsudku okresného súdu nie je možné spoľahlivo určiť, prečo súd opätovne pristúpil k prejednávaní uvedenej otázky výživného na čas po dosiahnutí plnoletosti sťažovateľky. Máme za to, že pokiaľ Krajský súd svojím rozsudkom sp. zn. 7Co 409/2011 bez ďalšieho zrušil všetky výroky týkajúce sa výživného na sťažovateľku už ako plnoletú, nemal okresný súd v danej veci už vôbec ďalej konať a rozhodovať. Svojím postupom a rozhodnutím Okresný súd Martin porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces, no najmä zavinil pretrvávanie stavu právnej neistoty. Sťažovateľka sa nemohla domáhať ochrany svojich práv na Ústavnom súde, keďže spornú otázku znovu prejednával prvostupňový súd a neústavnosť jeho rozsudku nemohla byť namietaná z dôvodu absencie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti.

Skutočnosť, že Okresný súd v rozsudku sp. zn. 6C 3/2000 z 22.03.2012 pochybil a rozhodol nezákonne podporuje aj následný rozsudok odvolacieho súdu. Krajský súd Žilina rozhodol rozsudkom sp. zn. 7Co 194/2012 z 17.10.2012 okrem iného tak, že zrušil výrok okresného súdu, ktorým zastavil konanie o zaplatenie výživného na sťažovateľku za obdobie od 16. 11. 2007 do budúcnosti. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že uvedeným

postupom okresného súdu došlo ktzv. inej vade konania a preto odvolací súd napadnutý výrok zrušil.

V ďalšom odôvodnení zaujal odvolací súd takmer doslovne totožné stanovisko ako zaujal odvolací súd v predchádzajúcom rozsudku sp. zn. 7Co 409/2011 z 25.01.2012, kedy skonštatoval, že pribratím sťažovateľky do konania bolo nesprávne aplikované ust. § 113 ods. OSP...

Naviac, spolu s ostatnými namietanými rozhodnutiami, zaviniť odvolací súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 194/2012 predĺženie trvania právnej neistoty u sťažovateľky, ktorá sa mohla domáhať ochrany svojich práv na Ústavnom súde až od momentu jeho právoplatnosti, t.j. odo dňa 24. 10. 2012... Odvolací súd svoje rozhodnutie o výroku, ktorým zrušil výrok o zastavení konania o výživnom na sťažovateľku od 16. 11. 2007 do budúca odôvodnil opätovne tým, že okresný súd pri posudzovaní veci nesprávne aplikoval ustanovenie §113 ods. 1 OSP, podľa ktorého s konaním o rozvod je spojené konanie o úpravu pomerov maloletých detí na čas po rozvode...“

3. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 7 Co 409/2011 zo dňa 25.01.2012 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 6 C 3/2000 zo dňa 22. 03. 2012 porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn. 7 Co 194/2012 z 17. 10. 2012 porušené bolo.

4. Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7 Co 409/2011 zo dňa 25. 1. 2012, rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 6 C 3/2000 zo dna 22. 3. 2012 a rozsudok

Krajského súdu Žilina sp. zn. 7 Co 194/2012 z 17. 10. 2012 ruší a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu v Martine.

5. *Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 Eur (slovom desaťtisíc Eur), ktoré sú Okresný súd v Martine a Krajský súd v Žiline povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia.*

6. *Okresný súd v Martine a Krajský súd v Žiline sú povinní nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške, ktorá bude vyčíslená v písomnom vyhotovení nálezu do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na účet jej právnej zástupkyne.“*

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

8. Podľa § 20 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

9. Podľa § 113 ods. 1 OSP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

12. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to:

- rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012 z dôvodu, že podľa sťažovateľky krajský súd ústavne nesúladným spôsobom aplikoval ustanovenie § 113 OSP, keď dospel k záveru, že sťažovateľka si nemohla uplatňovať právo na výživné v čase po nadobudnutí plnoletosti v rámci konania o rozvod a určenie práv a povinností k maloletým deťom (t. j. že sťažovateľka po dosiahnutí plnoletosti mala podať návrh

na začatie konania o určenie výživného na plnoleté dieťa), čo odôvodňuje skutočnosťou, že v čase právoplatnosti výroku o rozvode manželstva jej rodičov ešte nebola plnoletá, ako aj „*správaním sa všetkých účastníkov v konaní*“, na základe ktorého, bola toho názoru, že predmetom konania je aj výživné od nadobudnutia jej plnoletosti, a namieta, že v opačnom prípade malo byť konanie o výživnom na plnoleté dieťa vylúčené na samostatné konanie tak, aby nedošlo k ujme na právach sťažovateľky,

- rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 tým, že napriek zrušujúcemu rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012 v časti o výživnom na plnoleté dieťa sa opätovne zaoberal touto otázkou a v časti výroku označeného rozsudku okresný súd zastavil konanie o zaplatenie výživného od nadobudnutia plnoletosti sťažovateľky, čím jej bolo zabránené uplatňovať si svoje práva prostredníctvom ústavnej sťažnosti z dôvodu „*absencie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti*“ rozsudku prvostupňového súdu,

- rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012 tým, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 v časti zastavenia konania o výživnom od nadobudnutia plnoletosti zrušil z dôvodu zistenia „*inej vady konania*“, a z rovnakých dôvodov ako v rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012 nesprávne aplikoval ustanovenie § 113 OSP.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012

13. Sťažovateľka namietala porušenie svojich označených základných práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012.

Ústavný súd zistil, že predmetný rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 30. januára 2012.

14. Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo

upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, kedy sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012 nadobudol právoplatnosť 30. januára 2012 a že sťažovateľka podala ústavnému súdu sťažnosť 21. decembra 2012 (takmer rok od právoplatnosti predmetného rozsudku krajského súdu), ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sťažnosť sťažovateľky nebola podaná v dvojmesačnej lehote od relevantnej skutočnosti, a preto ju ústavný súd v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012

16. Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012.

17. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012.

18. Právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (porušenie ktorých sa namieta) nerozhoduje iný (všeobecný) súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu v konaní o ústavných sťažnostiach predstavuje ústavný príkaz a zaväzuje každú fyzickú a právnickú osobu. Ak teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že

o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa je oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci.

19. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv a slobôd označeným rozsudkom okresného súdu ústavný súd zistil existenciu práve takejto situácie, pretože proti jeho rozhodnutiu mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv a slobôd poskytovaný zákonom (odvolanie), ktorý aj využila. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru údajne porušených rozsudkom okresného súdu mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy, bolo potrebné jej sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012

20. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaniach účastníkov konania a rozsudkom sp. zn. 7 Co 194/2012 zo 17. októbra 2012 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 z 22. marca 2012 vo výroku o zameškanom výživnom za obdobie od 17. augusta 2006 do 15. novembra 2007 zmenil a zrušil výrok, ktorým konanie o zaplatenie výživného na sťažovateľku za obdobie od 16. novembra 2007 okresný súd zastavil.

21. *Krajský súd vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému rozhodovaniu o výživnom po nadobudnutí plnoletosti poukázal na argumentáciu v predchádzajúcom rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 409/2011 z 25. januára 2012 a uviedol: „... krajský súd v predchádzajúcom rozhodnutí uviedol, že okresný súd rozhodoval o výživnom na mal. B. v súlade s podmienkami uvedenými v § 113 OSP podľa ktorého, s konaním o rozvod je*

spojené konanie o úpravu pomerov mal. detí od ich manželstva na čas po rozvode. Z tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že o úprave pomerov manželov k mal. deťom súd rozhoduje ex lege, pokiaľ deti pochádzajúce z manželstva sú maloleté. O úprave pomerov manželov k mal. deťom súd rozhoduje aj v prípade, keď nadobudol právoplatnosť len rozsudok o rozvode manželstva a v tom čase deti pochádzajúce z manželstva boli ešte maloleté. Za situácie, ak by súd rozhodoval o rozvode manželstva už v čase, keď dieťa nadobudne plnoletosť, podmienky uvedené v § 113 ods. 1 OSP sa aplikovať už nemôžu. Pokiaľ nadobudne právoplatnosť rozsudok vo výroku o rozvode manželstva v čase, keď ešte dieťa je maloleté, súd rozhodne o úprave pomerov (o výchove a výžive) do budúcnosti. Ak však o výžive rozhoduje súd rozsudkom už v čase, keď dieťa nadobudlo plnoletosť, výživné sa určuje za čas od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva do času plnoletosti. Pokiaľ však trvajú podmienky pre vyživovaciu povinnosť k dospelému dieťaťu a výživné by nebolo dobrovoľne hradené povinným rodičom, musí o tomto opätovne rozhodnúť súd, avšak už na základe návrhu plnoletého dieťaťa. Ak okresný súd v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rozhodol o výživnom navrhovateľa na odporkyňu v rade 2/ už ako plnoletú (od 16. 11. 2007) nemohol byť aplikovaný postup podľa § 113 ods. 1 OSP. Z týchto dôvodov krajský súd rozsudkom zo dňa 25. 1. 2012 rozsudok okresného súdu vo výrokoch o určení výživného a o zameškanom výživnom za obdobie od 16. 11. 2007 do budúcnosti bez ďalšieho zrušil. Ak okresný súd v novom rozhodnutí zo dňa 22. marca 2011 (správne má byť 2012, pozn.) o uvedenom nároku rozhodol tak, že konanie o zaplatenie výživného na odporkyňu v rade 2/ za obdobie od 16. 11. 2007 zastavil, došlo v postupe okresného súdu k tzv. inej vade konania, na základe ktorej krajský súd uvedený výrok rozsudku okresného súdu zrušil.“

22. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

23. Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

24. V napadnutom rozsudku krajského súdu sú uvedené skutkové okolnosti veci a odôvodnené závery týkajúce sa právneho posúdenia veci. Podstata rozsudku krajského súdu v sťažovateľkou namietanej časti spočívala v interpretácii § 113 OSP a jeho aplikácii na zistený skutkový stav.

Ústavný súd uvádza, že ustanovenie § 113 ods. 1 upravuje obligatórne spojenie konania o rozvod manželstva s konaním o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode. Nadobudnutím plnoletosti dieťaťa (voči ktorému smeruje vyživovacia povinnosť v takomto konaní) nadobúda toto dieťa v zmysle § 20 OSP procesnú spôsobilosť, teda spôsobilosť ako účastník konania pred súdom samostatne konať, a tiež právo disponovať predmetom konania. Všeobecný súd v takejto situácii v rámci konania o rozvode a úprave práv a povinností voči maloletému dieťaťu nemôže upravovať výkon rodičovských práv a povinností k tomuto (plnoletému) dieťaťu, ale plnoleté dieťa má samo možnosť podať návrh na výživné voči rodičovi. Nároky sťažovateľky na výživné

počas obdobia maloletosti a po dosiahnutí plnoletosti vychádzajú síce z toho istého právneho základu (povinnosť plnenia výživného voči dieťaťu), avšak týkajú sa rôznych časových období, a preto v danom prípade (konanie o výživnom po nadobudnutí plnoletosti) predstavuje odlišný predmet konania. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 C 3/2000 zo 17. septembra 2008 sa týkalo len pribratia sťažovateľky ako účastníka do konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov voči maloletým deťom, netýkalo sa uplatnenia práva na určenie výživného na plnoleté dieťa. Rovnako z tvrdenia sťažovateľky ani z dôkazov predložených sťažovateľkou v konaní o sťažnosti nevyplýva, že by si relevantným procesným postupom uplatnila v tomto konaní aj právo na výživné za obdobie po nadobudnutí plnoletosti.

25. Pokiaľ ide o napadnutý spôsob a rozsah odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ako aj s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla vo svojej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to sťažovateľka tvrdí vo svojej sťažnosti. Závery, ku ktorým krajský súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne) alebo zjavne neodôvodnené, keďže majú oporu v zákone a sú jasne a dostatočne právne zdôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti, resp. arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Ústavný súd tiež podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Ústavný súd vo svojej judikatúre viackrát konštatoval, že postup súdu vychádzajúci a súladný s konkrétnou procesnoprávnou úpravou nemožno hodnotiť *per se* ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97) napriek tomu, že nespĺňa očakávania účastníka konania.

26. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože napadnutý postup krajského súdu a jeho rozhodnutie v ničom nesignalizuje možnosť

porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

27. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľky nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2013